

Hoe goed let jij als greenkeeper op je bomen?

Liset van Pinxteren

‘Over boomveiligheid moet je nagedacht hebben’

Wie bomen op zijn terrein heeft, heeft daarmee een verantwoordelijkheid voor de veiligheid van deze bomen. De meeste golfclubs hebben bomen op hun terrein en soms ook langs of op de parkeerterreinen. Om daarmee om te gaan, het onderhoud te regelen, te beoordelen welk onderhoud nodig is, heb je als greenkeeper enige basiskennis nodig. Maar je moet er vooral over nadenken en je bewust zijn van deze verantwoordelijkheid.

Auteur: Heidi Peters

Aan het woord is Koen van de Griendt, opleider bij IPC Groene Ruimte: ‘Golfbanen zijn groen ingericht en hebben bijna altijd bomen, waar golfers onderdoor of langs moeten lopen. Beheerders van golfbanen zijn verantwoordelijk voor deze bomen, maar niet elke organisatie heeft dit voldoende in de gaten of er een beleid voor op papier staan.’ Van de Griendt wil greenkeepers er bewust van maken dat de bomen er staan, dat ze onderhouden moeten worden en dat een boomveiligheidscontrole daar onderdeel van kan zijn.

Boomveiligheidscontroles vastleggen

Van de Griendt: ‘Greenkeepers moeten aan-

toonbaar zorg dragen voor hun bomen en daarvoor moet iets geregeld worden. De natuur wordt steeds extremer; daar moet je op anticiperen. Daarom is zorgvuldigheid bij het handelen op het gebied van veiligheidscontroles belangrijk. Hoe je dat doet en vastlegt, daar zijn verschillende mogelijkheden voor. Als beheerder van bomen heb je sowieso een algemene zorgplicht, een verhoogde zorgplicht en een onderzoeksplicht. Er komen mensen op je terrein, dus je moet kunnen aantonen dat je zorg hebt besteed aan de bomen en niet nalatig bent geweest; dat is de algemene zorgplicht. Waarschijnlijk weten de meeste greenkeepers dat wel.

Om veiligheidscontroles vast te leggen, kun je bijvoorbeeld per serie bomen op het terrein een plan maken, waarin staat hoe vaak de bomen worden gecontroleerd en bijgehouden. Op sommige plaatsen komen amper mensen; op andere gedeeltes van de green, waar ook bomen staan, misschien wel veel meer. Daar is het risico groter, al is dat ook afhankelijk van de soort bomen die er staan. Een algemeen advies is dan ook niet te geven; de aanpak is altijd locatieafhankelijk.’

Greenkeepers en boomveiligheidscontroles

Van de Griendt werkt sinds vierenhalf jaar bij IPC Groene Ruimte als trainer bos en boom en heeft een achtergrond in de boomverzorging. Hij geeft trainingen op het gebied van motorzagen, bosmaaien, boomveiligheidscontroles en ook een groot deel van de opleiding European treeworker (ETW). Al met al heeft IPC Groene Ruimte zes trainers voor boomverzorging, van wie de helft ook klimtrainingen geeft, waaronder Van de Griendt. Dat betekent dat hij op dit moment geen trainingen verzorgt voor greenkeepers. Maar

5 min. leestijd

de greenkeepersopleiding van IPC Groene Ruimte is populair; elke nieuwe lichterij gaat met een volle groep van start. 'Als een groep greenkeepers in opleiding meer kennis wil over boomveiligheidscontroles, besteden we daar gewoon een dag aan tijdens de studie', meent Liset van Pinxteren, opleidingscoördinator bij IPC Groene Ruimte. 'Wij geven opleidingen tot boomveiligheidscontroleur en -inspecteur en een opleiding boomveiligheidsonderzoek. Boomveiligheid is misschien niet het eerste waar een greenkeeper aan denkt. Daarom denken wij dat het belangrijk is om op dit gebied wat extra bewustwording te creëren.'

Boomveiligheidsbeleid

ETW'ers krijgen tijdens hun opleiding ook kennis aangeboden over boomveiligheid en boomveiligheidscontroles, waarbij zij een Groenkeurcertificaat kunnen behalen. Van de Griendt toont een formulier waarmee ETW'ers kunnen werken tijdens controles. Hierop worden de boomnummers aangegeven, met eventuele problemen zoals dood hout, een losse tak of een zwam onder aan de stam. De bomen worden vervolgens gecategoriseerd als boom zonder gebreken, risicoboom of attentiebomen. Aan bomen zonder gebreken hoeft niets te gebeuren, dat moge duidelijk zijn. Alle risicobomen hebben een maatregel nodig: snoeien of nader onderzoek. Bij een zwam aan de stam, bijvoorbeeld, wil je weten hoeveel van de boom al door de zwam is aangevreten. Attentiebomen zijn conditioneel verminderd en moeten in de gaten worden gehouden. 'Dit is een voorbeeld van het opstellen van beleid voor boomveilig-

heid. Je gaat eerst langs met een formulier, controleert de bomen en legt vervolgens vast wat er wanneer moet gebeuren. Dit is niet de enige manier; er leiden nog altijd meerdere wegen naar Rome. Stel, je hebt een bosje waar geen mensen doorheen komen. Dan kun je besluiten om hier geen onderzoek te doen en elke tien jaar onderhoud te laten uitvoeren. Als je maar kunt aantonen dat je erover nagedacht hebt en dat hebt vastgelegd, dus dat je er een beleid voor hebt ontwikkeld en daar aantoonbaar naar handelt.'

Greenkeeper en boomverzorger

Bij grotere golfclubs waar een team van greenkeepers werkt, is soms een teamlid met belangstelling voor bomen die een bomenopleiding volgt. Dan is de kennis over boomveiligheid al in huis. Van de Griendt vindt dat greenkeepers wel wat basiskennis over bomen moeten hebben. 'Als beheerder van een golfbaan moet je een deel van de kennis in huis hebben. Je kunt een adviesbureau inhuren voor het onderhoud en de veiligheid, maar dat kost geld en je moet als greenkeeper ook een besluit kunnen nemen op basis van het advies dat je krijgt. Stel dat er een bosje is met essentaksterfte; dan is de kans groot dat het bosje ten dode opgeschreven is. Krijg je het advies om het te snoeien en nog een jaar aan te kijken, dan kun je het weer voor een jaar veiligstellen. Maar de kans is groot dat het uiteindelijk toch afsterft, dus het is verstandig om mensen in dienst te hebben met verstand van bomen. Vanuit beheer oogpunt besluit je dan wellicht om niet meer te snoeien, maar meteen over te gaan tot kappen en ver-

vangen. Met voldoende kennis in huis maak je geen onnodige kosten.'

Cursus boomveiligheidscontroleur

Tijdens de instapcursus wordt de cursist opgeleid tot boomveiligheidscontroleur. In drie dagen leert de cursist opnemen, noteren en adviseren met betrekking tot de toestand van verschillende bomen. Voor organisaties die meer nodig hebben en zelf willen kunnen beoordelen of een boom veilig is, heeft IPC Groene Ruimte de vervolgcursus tot boomveiligheidsinspecteur. Hier krijgt de cursist meer handvatten aangeboden waarmee hij kan beslissen of een boom gekapt moet worden of gesnoeid.

'Wees je er in ieder geval van bewust dat je verantwoordelijk bent voor de veiligheid met betrekking tot bomen, en dat het handig is hier wat kennis over te hebben', zo benadrukt Van Pinxteren nog een keer. Van de Griendt vult aan: 'Wil je duurzame bomen hebben, dan moet je investeren in een goede groeiplaats. Hier bij IPC Groene Ruimte, net ten noorden van Arnhem, staan veel bomen in het zand en het grondwater zit op 40 meter diepte. In droge zomers betekent dat grote problemen voor de bomen. In Arnhem-Zuid is natte kleigrond; daar speelt dit probleem niet. Zo heeft elke locatie een bepaalde vorm van aandacht nodig. Staat er op het parkeerterrein van de golfclub een boom, dan moet je die om de drie tot vijf jaar snoeien, afhankelijk van de boomsoort. Een wat oudere Amerikaanse eik moet je wellicht jaarlijks snoeien. Zo moet je keuzes maken, en dat kan alleen als je iets weet van bomen en van wettelijke aansprakelijkheid. Want elke locatie is anders, en de locatie is bepalend voor het onderhoud.' Van Pinxteren: 'De hoofdgreenkeeper is verantwoordelijk voor het beheer, dus mijn advies zou zijn dat dit degene is die de juiste kennis moet hebben. Hoofdgreenkeepers kennen hun baan en hun taken; ze hebben een groene achtergrond en kunnen signaleren als het gaat om veiligheid. De hoofdgreenkeeper bepaalt wat er onderzocht of gesnoeid wordt en beheert de budgetten.' Van de Griendt benadrukt nog eens: 'Zorg dat je hier systematisch hiermee omgaat, zodat altijd aantoonbaar is dat je zorgvuldig handelt.' Van Pinxteren besluit: 'Het is gewoon belangrijk dat je bomen in de gaten houdt.'

Koen van de Griendt

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!